

**GENEROLO JONO ŽEMAIČIO LIETUVOS KARO AKADEMIJOS
VIRŠININKAS**

**ĮSAKYMAS
DĖL GENEROLO JONO ŽEMAIČIO LIETUVOS KARO AKADEMIJOS KARIŪNŲ
GARBĖS KODEKSO TVIRTINIMO**

2015 m. balandžio 13 d. Nr. V-257
Vilnius

1. T v i r t i n u Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos kariūnų garbės kodeksą (pridedama).

2. Į s a k a u Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos padalinių vadams (viršininkams), atsakingiems už kariūnų rengimą, vadovautis šiuo kodeksu.

2. L a i k a u netekusiu galios Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos viršininko 2013 m. spalio 4 d. įsakymą Nr. V-806 „Dėl Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos kariūnų garbės kodekso tvirtinimo“.

Viršininkas

plk. Eugenijus Vosylius

GENEROLO JONO ŽEMAIČIO LIETUVOS KARO AKADEMIJOS KARIŪNŲ GARBĖS KODEKSAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos kariūnų garbės kodeksas (toliau – Kodeksas) – tai visuma moralinių, etikos ir garbės nuostatų, kurios taikomos Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje (toliau – Akademija) ugdomiems kariūnams. Kodeksas parengtas remiantis tarpukario Lietuvos karininkijos garbės normomis. Karinė garbė – vidinės dorovinės savybės, kario orumas, santykiai su kolektyvu ir kario pareigų atlikimas. Garbė reiškia vertybių iškelimą aukščiau asmeninių interesų, aukščiau karjeros ir asmeninių poreikių.

2. Kodeksas apima pagrindines kariūnų garbingo elgesio normas, kuriomis jie turi vadovautis tiek tarnyboje, tiek asmeniniame gyvenime ir Kariūnų garbės teismo reglamentavimą.

3. Kodekso tikslas – ugdyti kariūnų garbės sampratą, remiantis Lietuvos kariuomenės tradicijomis, nes be jos neįmanoma laikytis Karių etikos kodekso, skatinti juos garbingai elgtis, padėti tvirtus moralinius pamatus ugdant ateities karininkų, dorų ir garbingų Lietuvos Respublikos piliečių, kartą.

4. Pagrindinė Kodekso misija – skatinti kariūnus garbingai atlikti pareigą savo tėvynei Lietuvai ir demokratijai pasaulyje.

5. Pagrindinės Kodekso sąvokos:

5.1. Kariūno elgesys – tai kariūno tarnybinė veikla (veikimas arba neveikimas) ir elgesys viešojoje veikloje ir privačiame gyvenime.

5.2. Tarnybinė veikla – tai kariūno veikla, atliekant jo pareigybinėse instrukcijose ir kituose teisės aktuose nustatytas pareigas.

5.3. Viešoji veikla – kariūno santykiai su kitais jo gyvenamosios vietovės bendruomenės nariais ar kitas elgesys visuomenėje ir pareigūno visuomeninė veikla.

5.4. Kodekso pažeidimas – tai šiame kodekse nustatytų elgesio normų pažeidimas, padarytas dėl kariūno kaltės.

6. Kodekse, nesiekiant apibrėžti visų kariūnų elgesio normų konkrečiais atvejais, pateikiamos pagrindinės nuostatos, kuriomis remiantis yra vertinami jų sprendimai ir veiksmai. Pagrindinės Kodekso nuostatos:

6.1. Pagarba;

6.2. Sąžiningas pareigų atlikimas;

6.3. Klaidų pripažinimas.

7. Su Kodeksu turi susipažinti visi Akademijos dėstytojai, instruktoriai ir kiti darbuotojai ir juo vadovautis rodydami kariūnams tinkamą pavyzdį.

8. Kariūnai, tarnybos Akademijoje pradžioje supažindinti su Kodekso nuostatomis, pasirašo Kariūnų garbės knygoje įsipareigodami besąlygiškai laikytis jo reikalavimų. Nesilaikančių Kodekso kariūnų elgesys svarstomas Kariūnų garbės teisme.

9. Kariūnų garbės teismui pavedami nagrinėti poelgiai:

9.1. nesuderinami su kariška garbe ir tarnybiniu sąžiningumu;

9.2. liečiantys tarnybos pareigas, prieštaraujantys Karių etikos kodeksui.

10. Kariūnų garbės teismo kompetencijai nepriklauso nagrinėti vagystes, teisės aktu klastojimą ir korupcijos klausimus, nes tai yra administracinės ir baudžiamosios teisės kompetencija.

II. KODEKSO PAŽEIDIMAI

11. Pagarba – gerbimas kito asmens jausmų, minčių, idėjų, norų ir prioritetų, nepataikaujant, nebandant jam įtikti; parama valstybės institucijoms ir demokratijos vertybėms ir sugebėjimas šias vertybes apginti viešojoje veikloje ir privačiame gyvenime. Galimi šios nuostatos pažeidimo atvejai:

11.1. Nepagarba kitam asmeniui – sąmoningas savo neigiamo požiūrio į kitą asmenį rodymas.

11.2. Nepagarba valstybės institucijoms, demokratijos vertybėms, valstybės simboliams – sąmoningas, viešas, neigiamo požiūrio į valstybės institucijas, valstybės simbolius ir demokratijos vertybes rodymas, valstybės simbolių, valstybės institucijų ir demokratijos vertybių niekinimo toleravimas.

11.3. Nepadori elgsena viešumoje – žiovavimas, miegojimas, spjaudymas, rodymasis esant neblaiviam viešumoje, keiksmažodžių vartojimas (gatvėje, valstybinėse ir privačiose įstaigose, paskaitose, seminaruose).

11.4. Nepagarba Kodeksui ir Kariūnų garbės teismui – sąmoningas savo neigiamo požiūrio į Kodeksą ir Kariūnų garbės teismą rodymas.

11.5. Skatinimas nusižengti Kodeksui – sąmoninga įtaka kitam asmeniui skatinant jį nusižengti kariūno garbei ir Kodeksui.

11.6. Garbės žodžio sulaužymas – davus garbės žodį, jo neįvykdyti.

12. Sąžiningas pareigų atlikimas – teisingos rašytinės arba žodinės informacijos teikimas kitam asmeniui, garbės žodžio laikymasis, elgesys nesiekiant išvengti atsakomybės arba užduoties viešoje ir tarnybinėje veikloje. Galimi šios nuostatos pažeidimo atvejai:

12.1. neteisingas raportas – suklastotų duomenų teikimas raportuojant;

12.2. neteisingi parodymai – tyčinis neteisingos ar klaidinamos informacijos pateikimas arba teisingos informacijos nuslėpimas tyrimo metu;

12.3. melagingas prašymas – prašymo, kuriame nurodyta melaginga priežastis, pateikimas;

12.4. melagingas pasiaiškinimas – pasiaiškinimo, kuriame išdėstyta akivaizdžiai iškraipyta informacija, pateikimas;

12.5. dangstymasis sveikatos sutrikimais ir ligomis – tarnybinių užduočių vengimas imituojant nesamus sveikatos sutrikimus ir ligas;

12.6. dangstymasis tarnybine padėtimi – tarnybinių užduočių vengimas piktnaudžiaujant einamomis pareigomis;

12.7. vėlavimas – tarnybinių užduočių neatlikimas laiku, pavėluota užduočių vykdymo pradžia.

12.8. apsimetinėjimas kitu asmeniu – kito asmens pareigų atlikimas dangstantis jo vardu;

12.9. vengimas atlikti pavestas pareigas – sąmoningas privalomos ir papildomos veiklos (paskaitų, pratybų, būrelių, fakultatyvų, rinktinių) vengimas.

13. Klaidų nepripažinimas – klaidų, padarytų tarnybinėje arba viešoje veikloje ar padarius kitą neteisėtą veiką pagal šį Kodeksą, nepripažinimas.

III. KARIŪNŲ GARBĖS TEISMAS

14. Kariūnų garbės teismas (toliau – KGT) – tai Kariūnų bataliono savivaldos institucija, kurios paskirtis – užtikrinti, kad Kodekso nuostatos būtų deramai taikomos ir kad jų būtų visada laikomasi. Šias funkcijas KGT atlieka tirdamas kariūnų nusižengimus ir siūlydamas atitinkamas drausminamasias ir moralines priemones, ugdydamas kariūnų garbės sampratą, skatindamas juos garbingai elgtis.

15. KGT, siekdamas ugdyti kariūnų garbės sampratą ir skatindamas juos garbingai elgtis, pagal poreikį, pritarus Kariūnų bataliono vadui, gali rengti laisvu nuo pratybų laiku privalomas auklėjamojo pobūdžio paskaitas atskiriems padaliniais.

16. KGT sudaro vykdomasis ir patariamasis organai.

17. Vykdomąjį organą sudaro:

17.1. KGT pirmininkas (IV arba III kurso kariūnas);

- 17.2. KGT pirmininko pirmasis pavaduotojas (IV arba III kurso kariūnas);
- 17.3. KGT pirmininko pavaduotojas (IV arba III kurso kariūnas);
- 17.4. KGT nariai (3 IV kurso ir 3 III kurso kariūnai);
- 17.5. KGT stebėtojai (2 II kurso kariūnai).
18. Patariamąjį organą sudaro Kariūnų bataliono kuopų vadai ir kiti kiekvienam atskiram atvejui nagrinėti Kariūnų bataliono vado paskirti asmenys. Stebėtojo teisėmis posėdžiuose gali dalyvauti Kariūnų bataliono karininkai.
19. KGT sudaromas studijų metų pabaigoje ir savo veiklą pradeda naujų studijų metų pradžioje.
20. Nauji KGT nariai (4 III kurso kariūnai) ir naujas KGT pirmininkas renkami studijų metų pabaigoje. Jeigu į KGT pirmininko pareigas kandidatuoja kariūnas, kuris yra KGT narys, papildomai į KGT renkamas dar vienas atitinkamo kurso kariūnas, kad būtų išlaikytas nustatytas KGT narių skaičius.
21. Kariūnų, einančių, S3 skyriaus viršininko pareigas arba besimokančių pagal mainų programą kitoje aukštojoje mokykloje, narystė KGT laikinai sustabdoma.
22. Kariūnai, norintys tapti KGT nariais, teikia savo kandidatūras KGT pirmininkui. Kariūnų bataliono karininkai taip pat turi teisę teikti KGT kariūnų, kurių elgesys yra nepriekaištingas, o moralinės nuostatos tvirtos, kandidatūras, jeigu teikiami kandidatai tam neprieštarauja.
23. Naujiems KGT nariams ir KGT pirmininkui išrinkti esamas KGT pirmininkas šaukia posėdį. Jame turi dalyvauti KGT pirmininkas ir nariai, Kariūnų tarybos pirmininkas, S3 skyriaus viršininkas, kuopos vado pavaduotojų pareigas einantys kariūnai ir kuopų vadai tų kuopų, iš kurių yra KGT nariai ir pirmininkas. Posėdis laikomas teisėtu, jeigu jame dalyvauja visi minėti asmenys. Kandidatai yra kviečiami prisistatyti ir atsakyti į posėdžio dalyvių klausimus. Po to vyksta atviras balsavimas. Balsavimo teisę turi KGT pirmininkas, nariai, S3 skyriaus viršininkas ir kuopų vadai. KGT pirmininkas ir Kariūnų tarybos pirmininkas turi po du balsus. Suskaičiavus balsus, išrenkamas naujas KGT pirmininkas ir nariai. Posėdžio protokolas ne vėliau kaip per dvi darbo dienas pateikiamas Kariūnų bataliono vadui.
24. Informaciją apie naują KGT sudėtį ar narių pasikeitimą KGT pirmininkas teikia Kariūnų bataliono vadui. Naują KGT sudėtį tvirtina Kariūnų bataliono vadas.
25. Kandidatą į KGT pirmininko pareigas iš III arba II kurso kariūnų studijų metų pabaigoje Kariūnų bataliono vadui turi teisę teikti KGT ir kuopų vadai. Kariūnai taip pat turi teisę pareikšti norą tapti KGT pirmininku. Tokiu atveju jie turi teikti motyvacinį raštą KGT pirmininkui.
26. Kandidatai turi būti pažangūs, nepriekaištingo elgesio, vadų teigiamai apibūdinami, turėti tvirtas moralines nuostatas.
27. Kandidatai į KGT pirmininko pareigas privalo atvykti pokalbio su KGT pirmininku.
28. KGT pirmininko pavaduotojai išrenkami iš KGT narių naujais studijų metais pirmojo KGT posėdžio metu balsuojant KGT nariams. KGT pirmininko pavaduotojų išrinkimą turi patvirtinti Kariūnų bataliono vadas.
29. KGT pirmininkas ir jo pavaduotojai atsako už tinkamą KGT darbo organizavimą ir tyrimo procedūrų laikymąsi.
30. Nauja KGT sudėtis mokslo metų pradžioje pristatoma Kariūnų batalionui rytinio skirstymo į pratybas metu.
31. KGT nariai, be KGT sprendimo pripažinę, kad pažeidė Kodeksą, ar kitais savo veiksmais diskreditavę kariūno vardą, turi atsisakyti narystės KGT. KGT narys, nepripažinęs pažeidimo, gali būti pašalintas iš KGT, išnagrinėjus jo nusižengimą, Kodekso nustatyta tvarka.
32. KGT priima sprendimą dėl KGT nario statuso panaikinimo, jeigu Akademijos viršininko įsakymu jam skiriama drausminė nuobauda ar įspėjimas dėl Kariū etikos kodekso pažeidimo.
33. Sprendimą dėl pašalinimo iš KGT priima KGT nariai balsuodami. Sprendimas pateikiamas Kariūnų bataliono vadui.
34. Kiekvienam atvejui nagrinėti Kariūnų bataliono vadas sudaro patariamąjį organą. Į jo sudėtį turi būti įtrauktas svarstomo kariūno kuopos vadas ar kiti reikalingi karininkai. Patariamasis organas KGT balsavimo teisės neturi, tačiau atlieka kontrolės ir patariamąsias funkcijas.

IV. KARIŪNŲ GARBĖS TEISMO PROCEDŪROS

35. Visų lygių vadų, instruktorių, dėstytojų, Akademijos personalo ir kariūnų pareiga ir teisė raštu ar žodžiu nedelsiant pranešti Kariūnų bataliono vadui arba KGT pirmininkui apie pastebėtą Kodekso pažeidimą. Pranešimai laikomi konfidencialia informacija, todėl KGT privalo užtikrinti, kad jokia informacija apie pranešimą pateikusį asmenį nebūtų paviešinta.

36. Anoniminiai pranešimai nagrinėjami tik pateikus pažeidimo įrodymų. Anoniminius pranešimus galima palikti Kariūnų bataliono skundų dėžutėje arba pateikti kitu būdu, nurodytu KGT pirmininko.

37. Pažeidimo nagrinėjimo tvarka:

37.1. Kariūnų bataliono vadas priima sprendimą, ar kariūno elgesį nagrinėti KGT, KGT negali nagrinėti KGT pirmininko, KT pirmininko, S3 viršininko garbės prasižengimų.

37.2. Gavęs nurodymą nagrinėti pažeidimą, GT pirmininkas surenka su pažeidimu susijusią informaciją ir sušaukia KGT posėdį (apie tai praneša Kariūnų bataliono vadui).

37.3. Pažeidimas KGT nagrinėjamas, kai uždaramame KGT posėdyje dalyvauja KGT pirmininkas arba jo pavaduotojas, ne mažiau kaip 5 KGT nariai (nesant IV kurso, privalo dalyvauti ne mažiau kaip 3 nariai) ir patariamasis organas.

37.4. KGT privalo per 30 darbo dienų išnagrinėti gautą pranešimą apie KGK pažeidimą ir priimti sprendimą. Ypatingais atvejais KGT pirmininkas arba jo pavaduotojas, bataliono vadui pritarus, gali pratęsti tyrimą dar 30 darbo dienų.

37.5. Posėdžio pradžioje įtariamasis supažindinamas su pateiktais kaltinimais. Išklauses kaltinimus, kaltinamasis atsako: „sutinku“ – visiškai sutinka su jam pateiktais kaltinimais; „sutinku, bet noriu pasiaiškinti“ – sutinka su pateiktais kaltinimais, bet nori išsakyti savo nuomonę; „nesutinku“ – kategoriškai prieštarauja pateiktiems kaltinimams.

37.6. Svarstomam kariūnui sutikus su pateiktais kaltinimais, KGT uždaramame posėdyje priima sprendimą ir siūlo drausminimo priemones. Balsuojama tokiu būdu: pirma balsuojama, ar kaltinamąjį išteisinti ar apkaltinti. Jei nubalsuojama išteisinti, tada ir priimamas toks sprendimas. Jei nubalsuoja apkaltinti, tada balsuojama dar kartą dėl nuobaudos skyrimo (ar pareikšti įspėjimą ar inicijuoti tarnybinį patikrinimą pagal LK drausmės statutą arba Karių etikos kodeksą). Jeigu svarstomas nepagarbos kitam asmeniui klausimas, KGT balsuoja, ar įpareigoti, kad kaltinamasis atsiprašytų jį kaltinusio asmens ar abu kariūnus susitaikyti neišskiriant, kuris yra kaltas. Susilaikyti nuo balsavimo neleidžiama.

37.7. Kariūnui nesutikus su pateiktais kaltinimais arba reikalaujant paaiškinimo, KGT, dalyvaujant kaltinamajam, nagrinėja pažeidimą. Jį išnagrinėjęs, KGT uždaramame posėdyje priima sprendimą ir siūlo drausminimo priemones.

37.8. Galutinį sprendimą KGT teikia Kariūnų bataliono vadui, kuris savo nuožiūra jį teikia Akademijos viršininkui.

37.9. KGT sprendimas užfiksuojamas posėdžio protokole. KGT parengia du posėdžio protokolo išrašus – vienas įteikiamas Kariūnų bataliono vadui, kitas įsegamas į kariūno asmens bylą.

37.10. Kaltinamas kariūnas, nesutinkantis su KGT sprendimu, per 3 darbo dienas gali pateikti raštišką skundą Kariūnų bataliono vadui. Galima skųstis, jei KGT susirenka be bataliono vado leidimo, jei jo nepilna sudėtis, jei kaltinamasis nešaukiamas į KGT arba jei netikrinami jo pasiteisinimui pristatyti įrodymai. Kariūnų bataliono vadas kartu su kuopų vadais, dalyvavusiais nusižengimo nagrinėjimo procese, per 5 darbo dienas išnagrinėja skundą ir priima galutinį sprendimą.

38. KGT, liudytojų ir įtariamųjų teisės ir pareigos:

38.1. Nagrinėdamas kariūno elgesį, KGT gali iškviesti ir apklausti su nagrinėjamu atveju susijusius asmenis, kurie privalo nurodytu laiku prisistatyti KGT pirmininkui ar jo pavaduotojui.

38.2. Pakviestų kariūnų neatvykimas be pateisinamos priežasties laikomas su garbe nesuderinamu poelgiu už kurį traukiama į KGT; informaciją apie neatvykusius kitus Akademijos karius ir darbuotojus KGT pirmininkas perduoda Kariūnų bataliono vadui.

38.3. Liudytojai privalo sąžiningai atsakyti į visus pateiktus klausimus. Klaidingų parodymų davimas laikomas Kodekso pažeidimu.

38.4. Tyrimo metu liudytojai negali komentuoti ir atskleisti pašaliniais asmenimis jokios su tyrimu susijusios informacijos.

38.5. Kiekvienas įtariamasis nusižengimu kariūnas turi teisę į gynybą, taip pat teisę tyrimo metu išsikviesti liudininkus ir pateikti savo įrodymus.

39. Klaidingų parodymų davimas arba kitų kariūnų skatinimas taip elgtis laikomas sunkinančia aplinkybe, galinčia įtariamajam užtraukti didesnę atsakomybę.

40. Sunkinančiomis aplinkybėmis laikoma: nepagarbos KGT nariams ir Kodeksui demonstravimas, klaidingų parodymų davimas ar kitų kariūnų skatinimas taip pasielgti, kitų Kodekso pažeidimų atskleidimas tyrimo metu, Kodekso pakartotinis pažeidimas.

41. Lengvinančiomis aplinkybėmis laikoma: prisistatymas KGT nariams nedelsiant padarius nusižengimą, nuoširdi atgaila dėl nusižengimo, pagalba aiškinantis pažeidimą ir nustatant jį kartu padariusius asmenis.

V. KARIŪNŲ GARBĖS TEISMO DARBO REGLAMENTAS

42. KGT reglamento paskirtis – nustatyti bendrą KGT posėdžio tvarką:

42.1. KGT pirmininko arba jo pavaduotojo įžanginis žodis (nagrinėjamos bylos dalyvių ir tyrimo medžiagos pristatymas KGT nariams ir patariamajam karininkui);

42.2. kaltinamojo ir nukentėjusiojo apklausa;

42.3. liudininko(-ų) parodymai (liudininkai prieš duodami parodymus laukia už durų, kol bus pakviesti, davę parodymus – palieka posėdį);

42.4. KGT narių svarstymas dėl nuobaudos skyrimo ir sprendimo priėmimas (vykstant svarstymui kaltinamasis laukia už durų, kol bus pakviestas išklaudyti KGT sprendimo);

42.5. sprendimo skelbimas kaltinamajam;

42.6. sprendimo teikimas vadovybei.

43. Nė vienas KGT narys, patarimo organo narys, kaltinamasis neturi teisės atskleisti informacijos, susijusios su tyrimo medžiaga.

44. GT sprendimas įsigalioja, kai, pritarus Kariūnų bataliono vadui, viešai paskelbiamas Kariūnų batalionui.

VI. MORALINĖS IR DRAUSMINAMOSIOS NUOBAUDOS

45. KGT turi teisę taikyti moralines ir drausminamąsias priemones už Kodekso pažeidimus.

46. KGT skiria šias priemones, kad nusižengęs kariūnas pasijustų atsakingas už savo elgesį, suvoktų atsakomybę kitiems kariūnams ir savo kaltę. Atsižvelgiant į nusižengimo sunkumą KGT galimos skirti moralinės ir drausminamosios nuobaudos:

46.1. Išteisinimas – KGT narių nutarimu, atsižvelgiant į aplinkybes, kariūnui suvokus ir gailintis padarius prasižengimą arba įrodoma, kad nebuvo padarytas prasižengimas, kariūnas gali būti išteisintas.

46.2. Sutaikymas – KGT nutarimu, įrodžius jo kaltę, Kodeksą pažeidęs kariūnas, atsiprašo įžeisto asmens. Kas nesutinka susitaikyti, tas laikomas įžeidusiu karišką garbę ir jam pareiškiamas įspėjimas.

46.3. Įspėjimas – KGT narių nutarimu, atsižvelgiant į aplinkybes, kariūnas, gali būti įspėjamas.

47. Tuo atveju, jeigu kariūnas pažeidė kodekso reikalavimus ir per paskutinius vienus metus jis buvo gavęs įspėjimą pagal šį Kodeksą, KGT gali siūlyti Kariūnų bataliono vadui inicijuoti patikrinimą dėl galbūt padaryto Karių etikos kodekso pažeidimo.

48. Tyrimo metu nustačius, kad pažeistas ne Kodeksas, o Drausmės statutas, tyrimo medžiaga perduodama Kariūnų bataliono vadui.

49. Akademijos viršininkui skyrus tarnybinį patikrinimą atliekančiam karininkui, KGT pirmininkas arba jo pavaduotojas surinktą su nusižengimu susijusią medžiagą perduoda patikrinimą atliekančiam karininkui.

50. Kodekso pažeidimus, kuriuos padarė kariūnai, einantys neetatines vadų pareigas, KGT raštu informuoja Akademijos viršininką.

51. KGT posėdžių metų gali priimti sprendimą skatinti kariūnus už indėlį į KGT veiklą, už aukštus mokslo rezultatus (vidurkis nuo 9 balų be fizinio rengimo ir karinių mokslų), už aukštus sportinius pasiekimus (KFPT 300 balų) ir už valstybės, moters ar kario vardo gynimą viešojoje erdvėje.
